

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2016

Αρ. Πρωτ.: Εξ./498/2016

Προς: Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Θέμα: Προτάσεις της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών επί του νομοσχεδίου «“Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας” και άλλες διατάξεις»

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) επανειλημμένα έχει εκφράσει την άποψή της ότι για την ανάπτυξη της Έρευνας και της Καινοτομίας στη χώρα θα πρέπει να θεσμοθετηθεί ένα ορθολογικό και υλοποιήσιμο πρότυπο οργάνωσης και διακυβέρνησης ενός ενιαίου, εθνικού ερευνητικού ιστού (δημόσιου και ιδιωτικού). Αυτό:

- θα διευκολύνει το σχεδιασμό της εθνικής ερευνητικής στρατηγικής μέσα από την οργανική και συνδυασμένη αξιοποίηση του συνόλου του επιστημονικού – ερευνητικού δυναμικού της χώρας,
- θα βελτιώσει τις πρακτικές αλληλεπίδρασης του δημόσιου ερευνητικού συστήματος με την ερευνητική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα και
- θα ενισχύσει την εφαρμογή διαφανών και αξιοκρατικών μεθόδων κατανομής και διαχείρισης των ερευνητικών κονδυλίων, με παράλληλη αποτίμηση/αξιολόγηση της χρήσης τους, βασισμένη σε κοινά αποδεκτούς δείκτες, αποτίμηση η οποία θα αφορά σε όλους τους φορείς/χρήστες (δημόσιους και ιδιωτικούς) και σε όλα τα εθνικά ερευνητικά προγράμματα.

Επιπλέον, έχουμε τονίσει ότι η χώρα μας θα έπρεπε να επενδύσει στο ερευνητικό της δυναμικό, τόσο για την ανάπτυξή της όσο και για την αναχαίτιση του εκφυλιστικού φαινομένου της διαρροής Ελλήνων επιστημόνων προς το εξωτερικό.

Δυστυχώς όμως, τα τελευταία χρόνια οι Κυβερνήσεις της χώρας ακολούθησαν μια πολιτική που απείχε πολύ από την ενίσχυση της Παιδείας, της Έρευνας και της Καινοτομίας. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της Eurostat, οι κρατικές πιστώσεις για Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α) αποτέλεσαν το 0,44% του ΑΕΠ της χώρας για το 2014 και το 0,43% για το 2015. Η δυσμενής αυτή πολιτική περιέλαβε επίσης αλλεπάλληλες μειώσεις της επιχορήγησης προς τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) της ΓΓΕΤ (σε ποσοστό που προσέγγισε το 68% από το 2008 μέχρι και το 2015) και προς τα ΑΕΙ, περικοπές στους μισθούς Ερευνητών και Καθηγητών ΑΕΙ, περικοπές σε ενταγμένα στο ΕΣΠΑ ερευνητικά έργα, κ.λπ. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η επιχορήγηση των ΕΚ λειτουργεί πολλαπλασιαστικά για την εθνική οικονομία, δεδομένου ότι για κάθε ευρώ που επενδύει το κράτος στα ΕΚ, αυτά «αποδίδουν» στην οικονομία από 3 έως 7 ή και περισσότερα επιπλέον ευρώ (ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο έρευνας), από ευρωπαϊκούς, διεθνείς και ιδιωτικούς πόρους, ενώ οι αλλεπάλληλες περικοπές δεν αποτέλεσαν ποτέ μνημονιακή υποχρέωση της χώρας. Επιπλέον, στα ΕΚ δεν έχουν γίνει προσλήψεις Ερευνητών μετά το 2008, ενώ το ερευνητικό προσωπικό αφενός γηράσκει και αφετέρου αποψιλώνεται από συνταξιοδοτήσεις και από φυγή στο εξωτερικό.

Κατά την άποψη της ΕΕΕ η αρχή που χαράζει και εφαρμόζει την ερευνητική πολιτική δεν θα πρέπει να είναι ταυτόσημη με την αρχή που αναλαμβάνει τη διαχείριση και τη χρηματοδότηση της έρευνας. Οι δράσεις αυτές θα επιτελούνται αποτελεσματικότερα από ανεξάρτητους και ημι-αυτόνομους φορείς, που θα λειτουργούν υπό την εποπτεία της ΓΓΕΤ και του ΥΠΠΕΘ. Ταυτόχρονα, τα ελληνικά δεδομένα απαιτούν την ύπαρξη ενός φορέα ο οποίος θα αναζητά συνεχώς εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας. Η αναδιάταξη των ρόλων ανάμεσα στο Υπουργείο και τη ΓΓΕΤ που διαφαίνεται στο σ/ν δεν θα είναι αποτελεσματική αν δεν συνοδευτεί από την ενδυνάμωση του πολιτικού ρόλου τους και την αναβάθμιση της εποπτείας και διαχείρισης που θα πρέπει να ασκούν στο σύνολο πλέον της ερευνητικής πολιτικής. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη συγκέντρωση στη ΓΓΕΤ και στο Υπουργείο του συνόλου των ερευνητικών δράσεων που σήμερα είναι διασκορπισμένες σε διάφορα άλλα Υπουργεία.

Η ΕΕΕ πιστεύει ότι η ΓΓΕΤ και το Υπουργείο θα πρέπει να επικεντρωθούν στη χάραξη, την εποπτεία και τον συντονισμό του συνόλου της έρευνας, διαχειριζόμενοι τους οικονομικούς πόρους οι οποίοι σήμερα «διασπείρονται» σε επιμέρους ερευνητικές δραστηριότητες των Υπουργείων. Η τεχνογνωσία και η υπηρεσιακή επάρκεια της ΓΓΕΤ και του Υπουργείου θα πρέπει να αξιοποιηθούν κυρίως προς την κατεύθυνση της διαχείρισης μεγάλων ερευνητικών κονδυλίων, μόνιμων δράσεων των διαφόρων Υπουργείων και των Ευρωπαϊκών Πολιτικών, καθώς και προς την ουσιαστική συμμετοχή στη χάραξη περιφερειακών πολιτικών για την έρευνα και τη διαχείριση, αντίστοιχων των χρηματοδοτήσεων, μέσω των περιφερειών. Η απουσία στο σ/ν άμεσης αναφοράς στον ρόλο της ΓΓΕΤ καθώς και σε περιγραφή της σχέσης μεταξύ ΓΓΕΤ και Ιδρύματος πιστεύουμε ότι θα αποδειχθεί δυσλειτουργική στο μέλλον.

Παρά τις παραπάνω επισημάνσεις, η ΕΕΕ θεωρεί ότι το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη της Έρευνας και της Καινοτομίας στην Ελλάδα, εφόσον κατά τη σύσταση και τη λειτουργία του διέπεται από κανόνες διαφάνειας και αξιοκρατίας.

Η πρώτη προϋπόθεση είναι το Ίδρυμα να μην αναλωθεί ως ένας φορέας που διαμοιράζει τα πενιχρά χρήματα της έρευνας σε πολλές επιμέρους μικρές δράσεις εξυπηρετώντας μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Για το σκοπό αυτό η ΕΕΕ πιστεύει **ότι πρώτος και βασικός του στόχος θα πρέπει να είναι η αξιοποίησή του ως εργαλείου για την ανάπτυξη της στρατηγικής επιλογής του Ενιαίου Χώρου ΑΕΙ-ΕΚ.** Αυτό θα επιτευχθεί εάν έχει ως βασικό του στόχο την προώθηση συνεργειών μεταξύ των Ερευνητικών Ιδρυμάτων, χρηματοδοτώντας ερευνητικά έργα που αποτελούν συνέργειες ανάμεσα στα ΕΚ, μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ αλλά και μεγάλες κοινοπραξίες μεταξύ των προαναφερθέντων και με τον ιδιωτικό τομέα.

Δεύτερη προϋπόθεση είναι το Ίδρυμα να επικεντρωθεί **σε χρηματοδότηση ερευνητικών δράσεων που να ενισχύουν και να διευκολύνουν τη συγκέντρωση κρίσιμης μάζας επιστημόνων γύρω από ένα αντικείμενο.** Να ενισχύσει δομές που εύκολα μπορούν να αναδιατάξουν τους στόχους και τις προτεραιότητές τους, παρακολουθώντας τις μεταβολές που συντελούνται στην έρευνα και την επιστήμη, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τη συνέχειά. Για το σκοπό αυτό η αξιοποίηση της δομής των Ερευνητικών Κέντρων πιστεύουμε ότι είναι στρατηγικής σημασίας και γι' αυτό θα πρέπει να έχουν αναβαθμισμένη παρουσία στο υπό ίδρυση Ίδρυμα.

Τρίτη προϋπόθεση και μείζονος σημασίας, είναι **η εξασφάλιση μονιμότερης χρηματοδότησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Ιδρύματος.** Η δανειακή μορφή της χρηματοδότησης των ερευνητικών δράσεων που θα αναπτύξει το Ίδρυμα μπορεί να αποβεί προβληματική δεδομένου ότι έχει περιορισμένο ορίζοντα. Αντ' αυτής, ή ταυτόχρονα με αυτήν, θα πρέπει να προβλεφθεί μόνιμη χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας που θα ψηφιστεί από τη Βουλή.

Επιπλέον θα θέλαμε να τονίσουμε την αναγκαιότητα **θεσμοθέτησης ενός μηχανισμού αποτίμησης των αποτελεσμάτων των υλοποιηθέντων ερευνητικών προγραμμάτων,** ο οποίος θα τροφοδοτεί με δεδομένα και θα υποβοηθά τη χάραξη της πολιτικής του Ιδρύματος για τις νέες προκηρύξεις και χρηματοδοτήσεις.

Τέλος για την επίτευξη των στόχων του Ιδρύματος η ίδρυσή του θα πρέπει να συνοδευτεί από τη βελτίωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου για την Έρευνα και την Καινοτομία αναφορικά με την πνευματική ιδιοκτησία, την απελευθέρωση του ερευνητικού χώρου από γραφειοκρατικές διατάξεις που δυσχεραίνουν την υλοποίηση του ερευνητικού έργου και την απορρόφηση των ερευνητικών κονδυλίων, τη σύνδεση της έρευνας σε ΑΕΙ και ΕΚ με την επιχειρηματική καινοτομία και την υποστήριξη της σύστασης επιχειρηματικών δικτύων καινοτομίας.

Προτεινόμενες τροποποιήσεις επί των άρθρων:

Άρθρο 5

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Τα επιστημονικά πεδία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 θα πρέπει να τροποποιηθούν και να εναρμονιστούν με την Εθνική Στρατηγική Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΑΚ). Με τον τρόπο αυτό θα διαφανεί και η διασύνδεση μεταξύ του Ιδρύματος και της ΕΣΕΤΑΚ.

Άρθρο 7

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Η Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το σ/ν θεσμοθετείται ως όργανο που εγγυάται την ανεξαρτησία και την εκπλήρωση της αποστολής του. Ως τέτοιο όργανο θα πρέπει να έχει πιο ενισχυμένες αρμοδιότητες και περισσότερη ανεξαρτησία από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία.

Στην παράγραφο 3β δίνεται η δυνατότητα στον Υπουργό να υποβάλει αιτιολογημένη ένσταση κατά του ορισμού συγκεκριμένου μέλους της και η ΓΣ αποφαινεται με απλή πλειοψηφία. Ενώ στην παράγραφο 8 αναφέρεται ότι: «μέλος της ΓΣ μπορεί κατά τη διάρκεια της θητείας του να παυθεί από τα καθήκοντά του με απόφαση του Υπουργού και χωρίς καμία παρέμβαση της ΓΣ του Ιδρύματος».

Επιπλέον, δεν μας είναι κατανοητό γιατί τα ΤΕΙ δεν θα συμμετέχουν με εκπροσώπους τους στη ΓΣ, εφόσον θα είναι δικαιούχοι των χρηματοδοτήσεων.

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Η παράγραφος 2 θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε η αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων από τα Πανεπιστήμια να γίνεται από το ανώτατο όργανο διοίκησής τους, τη Σύγκλητο.
- Προτείνουμε τροποποίηση των παραγράφων 3β και 8 ώστε η δυνατότητα παύσης ή ένστασης κατά του ορισμού μέλους της ΓΣ να δίνεται αποκλειστικά στη ΓΣ με ενισχυμένη πλειοψηφία 2/3 των μελών της.
- Επιπλέον προτείνουμε να προστεθεί στις αρμοδιότητες της ΓΣ η τελική έγκριση της ετήσιας έκθεσης (οικονομικός απολογισμός και απολογισμός δράσεων) του Ιδρύματος μετά από εισήγηση του Επιστημονικού Συμβουλίου.

Άρθρο 8

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Η παράγραφος 9ζ να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «~~Εγκρίνει~~ **Εισηγείται** την ετήσια έκθεση (οικονομικό απολογισμό και απολογισμό δράσεων) **στη ΓΣ των μελών του Ιδρύματος** προς **έγκριση**».

Άρθρο 9

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Στην παράγραφο 2 η παράταση της θητείας του Διευθυντή προτείνεται να μην υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.
- Η παράγραφος 5 θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε η δυνατότητα παύσης του Διευθυντή από τα καθήκοντά του να γίνεται με την έγκριση της πλειοψηφίας του Επιστημονικού Συμβουλίου.
- Στην παράγραφο 6γ να προστεθεί ότι ο Διευθυντής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και συνεπώς αναστέλλονται τα καθήκοντά του για όλη τη διάρκεια της θητείας του.

Τέλος, προτείνεται η προσθήκη ρύθμισης που να εξασφαλίζει την αμεροληψία των μελών της ΓΣ, του Επιστημονικού Συμβουλίου καθώς και του Διευθυντή του Ιδρύματος, όπως προβλέπεται και για τα Περιφερειακά Συμβούλια Ε&Κ (ΠΣΕΚ) Ν. 4386/2016.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος
Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας
Μάχη Δ. Χατζηγιάννη

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Κύριο **Νικόλαο Φίλη**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, minister@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Φωτάκη**, Αναπλ. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
fotakis@minedu.gov.gr

Καθηγήτρια **Αθανασία Αναγνωστοπούλου**, Αναπλ. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
anypanag@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Ιωάννη Παντή**, Γενικό Γραμματέα Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
gengram@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Θωμά Μαλούτα**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr

Κύριο **Μιχαήλ Καλογήρου**, Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, gge@ggk.gr

Πρόεδρο και Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, a.sitareniou@gsrt.gr

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, secretary@synodos-ek.gr

Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chrysoul.john@gmail.com

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com & ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, akokkos@teipir.gr

Πρόεδρους και Τομείς Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Πρόεδρο και Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Πρόεδρο και Μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή.

Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Μάχη Δ. Χατζηγιάννη: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Κρατίνου 9 & Αθηνάς, 10552. Τηλ. 2107491630, Fax, 2107489130 e-mail: ahadji@ekke.gr